

2021-2022 EĞİTİM
ÖĞRETİM YILI
MART 2021
REHBERLİK SERVİSİ

Veli Bülteni

0-6 Yaş Gelişim Özellikleri

İLKADIM ANAOKULU

Fatih Mah. Tunç Sok. No: 2
Polatlı /ANKARA

Telefon: 0 (312) 623 93 45
e-posata: 768076@meb.k12.tr
Instagram: @polatliilkadim

WEB ADRESİ:

<https://polatliilkadimanaokulu.meb.k12.tr>

İnsanın fiziksel ve ruhsal gelişimi üzerine yapılan çalışmalar; insan gelişiminin her birey, her toplum ve kültür için standart olmasa da büyük benzerlikler gösteren ve belirli bir düzen izleyen gelişimsel dönemleri olduğu görüşünde birleşmektedir.

“Çocukluğun ilk 6 yılı” bireyin gelişiminin temel taşlarını oluşturması, temel bilgi ve becerilerin bu erken gelişim yıllarında kazanılması nedeniyle büyük önem taşır. Kişilik oluşumu yönünden de önem taşıyan ilk 72 ayda çocuk, kendisine uyarıcı bir çevre sunan, sevgi gösteren, ve sağlıklı gelişimini sağlayan anne-babaya gereksinim duyar.

Bu erken gelişim yıllarında temeli atılan beden gelişimi, psiko-sosyal gelişim ve kişilik yapısının, ileri yaşlarda yön değiştirmekten çok aynı yönde gelişme şansı daha yüksektir.

Gelişim süreci içinde tüm çocuklar aynı gelişim yolunu izlerler. Çocuk koşmadan önce yürür, yürümeden önce emekler. Ancak çocukların gelişim hızlarıyla bu davranışları başarmak üzere geçirdikleri sürenin bireyden bireye değiştiği görülür. Bazı çocuklar, diğerlerine oranla daha hızlı gelişirler

0-1 Yaş Çocuklar....

Bebek, dünyaya geldiği andan itibaren sanıldığı gibi pasif değildir. Yeni doğan bebekler duyar, görür, tat alır, koklar, dokunmayı hisseder. Her an öğrenir, bu nedenle zengin bir uyarıcı çevreye ihtiyacı vardır. İlk yıl içinde bebek, ihtiyaçlarını ancak ağlayarak belirtir. En önemli özelliği yetişkinin yardımı olmadan yaşamını sürdürememesidir

Bebek, dünyaya geldikten sonraki ilk 6 ay içinde annesiyle iletişim kurmayı ve onu oyuna teşvik etmeyi öğrenir. Eğer bebek gülümsediğinde anne de ona gülümser, bebeğin seslerini taklit ederek onunla konuşur ve oynarsa, bebek de ona cevap verme isteği duyar.

Güven duygusu, 1.5-2 yaşına kadar gelişimi destekleyen en temel ihtiyaçtır. Bağlandığı kişiyi güvenli bir zemin olarak gören 1 yaş üstü çocuğu, dış dünyayı tanımak için anneden bağımsız hareket etme cesaretini ancak kendinde bulabilir. Her acıktığında beslenmesi gerekir. Bebekler;

0-2 ay: Kendine bakan kişiyi sesinden, kokusundan tanır.

2 ay: Kendine gülümsediğinde o da gülümseyerek karşılık verir.

6 ay: Aynada kendi yansımasını tanır. Gözünün önünden kaybolan nesneyi unuttur, aramaz: “Görünmüyorsa yoktur”. Tepkileri amaçlı değil rastlantısaldır.

2-7 ay: Ayrım yapmadan, kendisiyle ilgilenen herkesle birlikte olmaktan zevk alır. Kucakta olmak ister.

7-9 ay: Tek bir kişiye bağlanır. Ondan ayrı kaldığında endişelenir.

9 ay: Kaybolan nesneyi arar. Görünmese de var olduğunu bilir. Amaçlı davranış başlar. Anne başka bir bebeği kucağına alırsa ağlamaya başlar. Anne dışındaki kişilerle de kalmasını sağlamalıdır. **8-12 ay:** Yabancılardan korkar.

12 ay: Sözcük yerine semboller kullanır: çuf çuf, düd gibi. İlk yılın sonlarına doğru, doldurup boşaltma oyunlarını sever.

1-2 Yaş Çocuklar.....

- 1-2 yaş **genellikle** keşif yaşıdır. Bizim görevimiz onu durdurmak değil, tehlikelerden korumaktır. Aşırı bağımlılık ve bağımsızlık arasında gider gelir. Ağladığında hemen müdahale etmemelidir; yoksa ağlama alışkanlık haline gelir.
- Sosyal becerileri kazandırmak için çocuklarla bol bol bir araya getirilmelidir
- Çatal kaşıkla yemesi teşvik edilmelidir.
- Evde basit işlere yardım etmesi istenmelidir.
- Yetişkinin elini değil trabzanı tutarak merdiven inip çıkması teşvik edilmelidir.
- Ayağıyla topa vurma oyunu oynanmalıdır.
- Hamur yoğurmasına, kum ve suyla oynamasına fırsat tanınmalıdır. Gözlemleyerek öğrendiklerini oyunla gerçekleştirir: örn. bebeğini yıkama, besleme, uyutma, vb.
- Kendi uydurma kelimelerini artık bırakmış, gerçek kelimeleri kullanmaya başlamıştır

2-3 Yaş Çocuklar.....

- Bebeklikten Çocukluğa geçiş dönemidir.
- Çocuk artık pasif ve bağımlı olmaktan kurtulmak ister. Her şeyi araştırmaya, ellemeye başladığında kısıtlamalarla karşılaşır. Ancak engellenmeye karşı çıkar, söz dinlemez, inatçı ve öfkeli olur. Kendini yere atıp tepinir, başını duvarlara vurur, hatta kendini kusturur.
- Karşıt duygular arasındaki bu gidiş geliş en belirgin olarak tuvalet eğitimi ve beslenme konusunda ortaya çıkar.
- Bezini bırakmayı istemeyen çocuklara karşı anlayışlı olmalı, onların kendi dışkılarını bizim gibi “pis” olarak değil de kıymetli olarak değerlendirdiği bilinmelidir. Tuvalet eğitiminde en önemli nokta, çocuğun istekli olmasıdır. Biyolojik yönden hazır olsa da tuvaleti henüz kullanmak istemeyen çocuk zorlanmamalıdır.
- 2-3 yaşta anne ile olan çatışma beslenme konusunda da sürer.
- Titiz anneler, çocuk yerken döküp saçacak endişesiyle çocuğun kendi yemesine izin vermek istemez. Mükemmeliyetçi ya da sabırsız anneler de çocuk çabucak ve en fazla miktarda yesin diye ağızına besler.
- “Şimdi böyle olursa ilerde ne olur!” gibi bir korkuya kapılıp 2 yaş çocuğunu cezalandırmayın. Unutmayın ki bu yaşta duygular çok değişkendir. Bir anda ağlayıp bir anda susarlar. Dikkatlerini başka yöne çekmek çok kolaydır.
- Bu dönem, “Sorgu çağı”dır. “Bu ne?”, “Niye?” sorularını sıkça sorar. Bıkıp usanmadan sorularına cevap vermeye çalışmalısınız. Çok yorulduğunuz zaman, içtenlikle bunu ifade edebilirsiniz: “Artık yoruldum. Sorularını cevaplamaya daha sonra devam edeceğim. Şimdi biraz dinlenmeliyim”
- Kalem tutarken el seçimi belirginleşmeye başlar. 4 yaşa kadar tamamlanır.
- 2.5 yaş çocuğu ortalığı dağıttıktan sonra temizlemeye, toplamaya bayılır. Sorumluluk duygusunu öğretmek için bu dönem çok uygundur. Ona yardımcı olarak toplamasını talep edin.
- Gurur, kıskançlık, utanç, suçluluk duyguları 2 yaşın sonunda gelişir.
- 2-4 yaş arasındaki çocuklar karanlıktan, köpekten, yılandan, kaynağını bilmediği yüksek seslerden korkar.

3-4 Yaş Çocuklar.....

- İnatçılık gitmiş, yerine söz dinleyen, anne babasını memnun etmeye çalışan bir çocuk gelmiştir.
- Bu dönem “oyun çağı”dır.
- Canlı bir hayal gücü vardır, hayali oyunlar kurar. Olmamış şeyleri olmuş gibi anlatır, bu yalancılık olarak yorumlanmamalıdır.
- Korkular artar.
- Benliği gelişmeye başlar. “Ben kimim” sorusunun cevabını ararken kız mı, erkek mi olduğunu ayırdeder.
- Çok soru sorar: “Neden? Nasıl? Ben nereden geldim?” gibi.

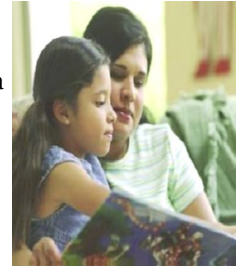
4-5 Yaş Çocuklar.....

- Tekrar zorlu bir dönemdir; inatlaşma, dengesizlik, uyumsuzluk başlar. Çevresindekilere buyurmaya, hükmetmeye bayılır. Aşırılıklara kaçır.
- Toplumsallaşmaya başlar. Çoğunlukla kendi cinsinden olan 1-2 arkadaş seçer. Ancak oyun sırasında da sürekli kavga ederler.
- Yarım bırakılan şeylere karşı duyarsızdır, oyun oynarken dağıtır.
- Hareketli ve enerjiktir. Her zaman konuşmak ister. Konuşacak kimse yoksa kendi kendine konuşur.
- En fazla soru sorulan dönemdir.
- Beklemeyi, isteklerini ertelemeyi öğrenir.
- Kalemî yetişkin gibi tutabilir, insan resmi çizer, şekillerin adlarını bilir, ev adresini söyleyebilir, 20 ya da daha fazlaya kadar sayabilir.
- Kendi dilinin dilbilgisi yapısını öğrenmiştir.
- Şaka ve fıkralardan zevk alır, gülmeye bayılır. Argodan hoşlanır. Kelimeler uydurur.
- Dış dünyayı ona öğretin. Birlikte tiyatroya, yürüyüşe, maça gidin.
- Net olun.

Günümüz şartları dikkate alındığında, kendi kendini yönetebilen, atılgan, güvenli, kendi başına karar verip sorumluluğunu üstlenebilen çocuk ve yarının gençlerini topluma kazandırmak çok önemlidir.

5-6 Yaş Çocuklar.....

- 5-6 yaşına gelen çocuklar artık yetişkine çok daha az ihtiyaç duyar hale gelmişlerdir.
- Sorumluluk verilmesi Bu çocuğun kendine güvenmesi, değerli ve önemli hissetmesi açısından çok önem taşımaktadır.
- Bu yaş korkuların sıkça görüldüğü bir yaştır
- Bu dönemde çocukların ilgilerinde de artış olur. Kitaplar, resim, müzik, doğa daha fazla ilgilerini çekmeye başlar ve birçok şeyi keşfetmek için deneyler yapmak isterler.
- 6 yaş, çocuğun bebeksi özelliklerden neredeyse tamamen kurtulup mantıklı ve realist olmaya başladığı bir dönemdir.
- Fikir alışverişleri çok önemlidir.
- Sorumluluk alabilir.
- Evdeki ve okuldaki kurallara uyabilir.
- Kendini tanıma ve kanıtlama ihtiyacındadır. Bu nedenle başardığı ve çabaladığı konularda onu desteklemek ve ödüllendirmek olumlu yönlerini pekiştirmek açısından önem taşır.
- Arkadaşlık çok önemlidir.
- Sık sık yaşlılarıyla birlikte olmak ister.
- Değişik sosyal ortamlara ihtiyaç duyar.

Sonsöz:

Biz artık biliyoruz ki, çocuk, bizim çocuğumuz, bizim öğrencimiz, bizim eşyamız olmadığı zaman, bize kör bir uyumla bağlanmadığı zaman başarılı olur. Onu özgürleştirmeye çalıştığımız zaman, ona farklı düşünme olanağı, kendi değer normlarını seçme, ona kendini yaratma olanağı verdiğimiz zaman yetişkinliğe hazırlanmış olur.

